

FORSIDEILLUSTRASJON

Elisabeth Moseng

REDAKSJON

Sjefredaktør:

Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:

Asbjørn Jokstad

Dipak Sapkota

Journalist/redaksjonssekretær:

Tone Elin Bergset

Redaksjonsråd/Editorial Board:

Linda Z. Arvidsson, Karin Goplerud Berge,

Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Gro Eirin Holde,

Bo Wold Nilsen, Torbjørn Østvik Pedersen,

Tine M. Søland, Marit Øilo

Redaksjonskomité:

Malin Jonsson, Eli-Karin Bergheim, Odd Bjørn Lutnæs

ABONNEMENT

For ikke-medlemmer og andre abonnenter:

NOK 2 500,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,

Tlf: 977 58 527

e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Christiania torv 5, 0158 Oslo

PB 2073, Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 6 000, 8 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: Aksell AS

Grafisk design: Aksell AS

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

TRYKT I
NORGE
NO - 1470

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

SVANEMERKET
Trykksak
2041 0079

Rettigheter møter virkeligheten

Foto: Kristin Adley Opdan

Utvidelsen av retten til rabatterert tannbehandling for unge voksne er omdiskutert, særlig etter at 25-28-åringene ble inkludert i ordningen fra og med juli 2025. Tannleger i både privat og offentlig sektor er både frustrerte over og uenige i dette utfallet av budsjettforlik mellom SV og de to tidligere regjeringspartiene, Ap og Sp. Prioriteringen er feil, mener tannlegene mens politikerne som vil forsvare beslutningen sier at dette er et steg på veien til mer offentlig finansiering av tannhelsetjenestene som helhet. Underforstått: Det spiller ingen rolle hvor en begynner. Alle får til slutt.

Men hva skjer underveis? Og hvordan er det gått med innføringen av ordningen som trådte i kraft i fjor, og i forfjor? Tidende har spurt lederne i Den offentlige tannhelsetjenesten og NTFs lokalforeninger om hvordan ordningen fungerer og oppleves, i alle deler av landet. Det er gått tre kvart år siden inkluderingen av gruppen 25-28 år, som fant sted ett år etter innføring av redusert pris for gruppen 21-24 år, og det er stor grad av variasjon i svarene vi får.

Lederne i Den offentlige tannhelsetjenesten har vist større interesse for å svare enn lokalforeningslederne. Samtidig er det mange likheter i situasjonsbeskrivelsene fra fylkestannhelsesjefene og lokalforeningslederne. Ulikhetene ligger mest i hvor alvorlig situasjonen vurderes å være, og i uttalelsene om hvor alvorlige konsekvensene kan bli på sikt.

Det vi har hørt, om at kapasiteten i Den offentlige tannhelsetjenesten er presset mens private tannleger mister pasienter, bekreftes i mange av svarene vi får, og ikke i alle.

Unge voksne over hele landet har fått nye rettigheter og møtes av et tilbud som spriker. Det er store geografiske forskjeller. Noen får rask behandling, andre må vente i månedsvis – og tannleger advarer om konsekvensene av utsatt behandling og mindre forebygging. Når nye pasientgrupper skal

behandles uten tilsvarende styrking av bemanning og bærekraftige rammevilkår, får det direkte konsekvenser for pasientsikkerhet, munnhelse, rekruttering og arbeidsmiljø. Dagens organisering og ressurnivå er utilstrekkelig for å sikre et forsvarlig og lovpålagt tannhelsetilbud til unge voksne, advarer tannlegene flere steder i landet.

Lokalforeningene som har svart går lenger enn fylkeskommunene. De beskriver en tjeneste som blir mer akuttorientert uten tid og kapasitet til oppfølging og forebyggende arbeid. Faglig belastning, økte ventetider og konsekvenser for privat sektor løftes tydelig frem i svarene fra flere av lokalforeningslederne. Når kapasiteten er knapp, prioriteres bare de med tydelige symptomer. Forebygging av sykdom og jevnlig oppfølging, som er sentralt innenfor odontologien, får liten eller ingen plass. Tannlegene rapporterer at de er bekymret, faglig og etisk. Bekymringen er at selve grunnlaget for god tannhelse i befolkningen står i fare.

Når nye pasientgrupper skal behandles uten tilsvarende styrking av bemanning og bærekraftige rammevilkår, får det direkte konsekvenser for pasientsikkerhet, munnhelse, rekruttering og arbeidsmiljø. Dagens organisering og ressurnivå er utilstrekkelig for å sikre et forsvarlig og lovpålagt tannhelsetilbud til unge voksne, sier flere av NTFs lokalforeningsledere.

Ordningen som skulle gi unge voksne et styrket tilbud, risikerer å bli et tilbud som ikke lar seg gjennomføre, og som får konsekvenser for flere befolkningsgrupper. Bedre samarbeid mellom offentlig og privat tannhelsesektor pekes på som nøkkelen til å løse kapasitetsutfordringene.

Det paradoksale er kanskje at løsningen er tilgjengelig, mens folk står i kø og mangler det som kanskje snart blir definert som nødvendig behandling.

Ellen Beate Dyvi
Sjefredaktør